

Signalizačná správa ÚKSÚP

Vzhľadom na veľmi premenlivé počasie striedajúce teplé a suchšie periódy s chladnejšími a vlhkejšími, upozorňujeme na veľmi časté hubové ochorenie kôstkovín. Ide o **moniliové odumieranie kvetov a výhonkov (monilióvu hnilobu)**, ktorého pôvodcom je huba *Monilia laxa*. Môže napádať listy, kvety aj letorasty. Je zároveň najčastejšou príčinou postupného odumierania konárov čerešní, višní, marhúľ a broskyň. V minulom roku boli zaznamenané v mnohých oblastiach Slovenska veľmi silné výskyty tejto choroby.

Pri napadnutí kvetov prerastá huba cez bliznu, semenník a stopku až do dreva. Kvety a malé plody hnednú a zasychajú. Listy aj s letorastami vädnú a usychajú. Najnápadnejšie je poškodenie plodov. V čase dozrievania vznikajú najprv mäkké hnednúce miesta, ktoré sa rýchlo rozširujú na celý plod. Neskôr sa na povrchu tvoria typické kruhy vankúšikov krémovej farby, tvorené konídiami huby. Plody buď opadávajú alebo mumifikujú a zostávajú visieť na strome. Napadnuté bývajú len poškodené plody, napr. ľadovcom, obal'ovačmi alebo popraskané po rýchlych zmenách počasia alebo silnej zálievke. Plod s neporušenou šupkou sa nemôže nakaziť. Infekcia pokračuje cez plody a ich stopky ďalej cez konáre dovnútra koruny. Vetvičky a konáre môžu byť napadnuté aj priamo, napr. cez poranenia. Na postihnutých miestach sa často objavuje neskôr glejotok.

Táto choroba nemá pri bežnom priebehu počasia epidemický charakter. **Nové infekcie s najväčšími poškodeniami vznikajú najmä tesne pred kvitnutím a počas kvitnutia, kedy je pre rozvoj patogéna najvhodnejšie dlhodobé daždivé a zároveň chladné počasie.** Je zaujímavé, že práve dlhšie trvajúce teploty pod 12°C silne podporujú vznik infekcií. Keďže huba preniká do hostiteľa najmä z vlani napadnutých plodov, je veľmi dôležité **všetky poškodené plody najneskôr na jeseň po opade listov zo stromov odstrániť**. Parazit z týchto plodov preniká ďalej od koncov vetvičiek dovnútra koruny, preto **pri reze treba odrezat' suché konce konárov až po zdravé drevo**. Preventívne pôsobí aj správny výber vzdušných stanovíšť, vyrovnaná výživa, presvetľovanie koruny, prípadne výber odolných odrôd.

Chemická ochrana sa vykonáva prvýkrát tesne pred kvitnutím, prípadne druhýkrát hneď po odkvitnutí. Preto už teraz upozorňujeme na potrebu ochrany, najmä marhúľ, v menšej miere aj čerešní a višní. **Ošetrovanie sa odporúča iba na náchylných odrodách a za daždivého počasia, najmä v období kvitnutia.** Preto je veľmi dôležité sledovať začiatok kvitnutia. Z prípravkov sú na ošetrovanie všetkých kôstkovín povolené med'naté prípravky Airone SC, Badge WG a Coprantol Duo, ďalej Bopyrac WG (boscalid + pyraclostrobin), Luna Experience (aj na ochranu plodov, fluopyram + tebuconazole), Signum (aj MB, boscalid + pyraclostrobin), Magnicur Core, Triflo 500 a Zato 50 WG (všetky obsahujúce trifloxystrobin) a biologický prípravok Serenade Aso (s obsahom *Bacillus subtilis*). Ďalej sú povolené na slivky, čerešne a višne prípravky Abilis Ultra, Horizon 250 EW, Lynx a Ornament 250 EW obsahujúce účinnú látku tebuconazole, na broskyne, marhule, slivky a čerešne Prolectus (aj v malospotrebitel'skom balení – MB) obsahujúci fenpyrazamine a na broskyne, slivky a čerešne Cyproflud 62,5 WG a Switch 62,5 WG (cyprodinil + fludioxonil). Z novších prípravkov je do kôstkovín okrem čerešní povolený Belanty (mefentrifluconazole) a na čerešne a višne Kenja, Kryor a Zenby (všetky s obsahom isofetamidu). Množstvo postrekovej tekutiny by malo byť vyššie, a to 1 000 litrov na hektár.